

ChatGPT heeft onze (onderwijs)wereld op zijn grondvesten doen schudden. Het is spannend: wat wordt de impact? Meteen gaan er dan veel docenten aan de slag met ideeën voor het inzetten van de chatbot. In dit artikel kijken we naar verschillende vormen hiervan. Op wat voor manier is ChatGPT inzetbaar en hoe toets je of je leerlingen en studenten de vaardigheden wel echt bezitten?

Het kan best complex zijn om ChatGPT te gebruiken, dus leerlingen en studenten zijn gebaat bij extra ondersteuning. [De Cognitive Apprentenship Theory](#) is hierbij een handige manier. De output van ChatGPT is sterk afhankelijk van de kwaliteit van jouw input. De prompts zijn erg belangrijk. Een prompt is eigenlijk niets meer dan een korte zin die je gebruikt om een gesprek te initiëren met ChatGPT. Bij de onderstaande ideeën zie je dan ook de voorbeeld prompts. Daarbij wel meteen een advies: ga vooral ook lekker zelf aan de slag te gaan met ChatGPT en te oefenen. Wie weet wat je zelf ontdekt!

1. Interview

Vraag aan ChatGPT of die zichzelf voor kan doen als een (historisch) bekend persoon. Dit kan bijvoorbeeld Erasmus zijn. Op deze wijze stel je jouw leerlingen of studenten in staat om met 'Erasmus' te praten en hem direct vragen te stellen. Tevens kan ChatGPT helpen met het verzinnen van goede interview vragen.

De leerlingen of studenten zijn bezig met het verrijken van hun [voorkennis](#) over het onderwerp en kunnen zo verkennend ter werk gaan. Vervolgens kun je hen instrueren om het interview op te slaan en verder gaan met de les. Het is de bedoeling dat zij op een later moment het interview erbij pakken en met behulp van [bronnen](#) bevestigen of ontkrachten wat er in het interview gezegd is.

Prompt: 'Kun je mijn vragen beantwoorden alsof je Erasmus bent?'

L Kun je mijn vragen beantwoorden alsof je Erasmus bent?

Ja, ik kan antwoorden genereren alsof ik Erasmus ben. Je kunt me gerust vragen stellen, en ik zal mijn best doen om ze te beantwoorden vanuit het perspectief van Erasmus.

L Als je nog zou leven, hoe oud zou je dan zijn?

Als ik nog zou leven, zou ik meer dan 550 jaar oud zijn, aangezien ik op 27 oktober 1469 geboren ben in Rotterdam, Nederland. Het is echter belangrijk om op te merken dat ik als historische figuur niet meer in leven ben. Ik ben een overleden humanistische geleerde en schrijver die in de vroegmoderne tijd heeft geleefd. Als AI taalmodel kan ik echter antwoorden genereren alsof ik Erasmus ben.

L Waarom was jouw denkwijze zo vernieuwend?

Als humanistische geleerde geloofde ik in het belang van onderwijs, kritisch denken en de studie van klassieke teksten. Ik wilde de oude Griekse en Romeinse ideeën nieuw leven inblazen en een meer intellectuele en ethische benadering van het leven promoten. Mijn ideeën daagden de gevestigde autoriteit van de Kerk en het scholastisme dat het middeleeuwse onderwijs domineerde uit.

Een van mijn belangrijkste bijdragen was de publicatie van de "Colloquia", een reeks dialogen die de studie van volkstaal en het belang van praktische kennis bevorderden. Ik schreef ook "Lof der Zotheid", een satirisch werk dat de Kerk en de heersende klasse bekritiseerde. Door mijn geschriften en onderwijs pleitte ik voor een tolerantere en ruimdenkendere samenleving die kennis en rede boven dogma en traditie waardeerde.

Mijn ideeën werden gezien als revolutionair omdat ze de gevestigde denkwijze uitdaagden en een nieuwe benadering van het leven promootte. Ze hadden een grote invloed op de Renaissance-beweging en de ontwikkeling van modern humanisme, en ik word vaak geprezen als iemand die hielp om de kloof tussen de Middeleeuwen en de moderne tijd te overbruggen.

2. Rubrics

[Rubrics](#) maken kan best pittig zijn. Waarom zou je ChatGPT hier niet voor inzetten? Een eerste basisopzet is vrij eenvoudig te creëren. Geef duidelijk aan om welk niveau het gaat en dat je bijvoorbeeld een opbouw in moeilijkheid wilt zien. Hoe ziet deze rubric er voor jou uit en welke elementen wil je hierin terugzien?

Laat leerlingen of studenten zelf een input geven om een rubric te maken en laat hen dit vergelijken met een medeleerling. Wat vinden ze van de [succescriteria](#) die wordt omschreven? Wat vinden zij het beste en wat vinden zij het minste criteria? Laat hen uitleggen waarom ze dit vinden. Op deze wijze kun je op een speelse manier werken aan [kwaliteitsbesef](#).

Prompt: 'Kun je een rubric in een tabel verwerken voor het vak Nederlands? Deze rubric wil ik graag op het 4F niveau en moet bestaan uit minstens 10 onderwerpen. Vervolgens wil ik dat dit graag op 4 niveaus wordt uitgeschreven.'

Onderwerp	Niveau 1: Onvoldoende	Niveau 2: Voldoende	Niveau 3: Goed	Niveau 4: Uitstekend
Spelling & grammatica	Maakt veel fouten in de spelling en grammatica van woorden en zinnen, waardoor de tekst onbegrijpelijk is.	Maakt enkele fouten in de spelling en grammatica van woorden en zinnen, maar de tekst is over het algemeen begrijpelijk.	Maakt nauwelijks fouten in de spelling en grammatica van woorden en zinnen, waardoor de tekst goed leesbaar is.	Maakt geen fouten in de spelling en grammatica van woorden en zinnen en gebruikt complexe structuren op een correcte manier.
Woordgebruik & vakjargon	Gebruikt weinig variatie in de woordkeuze en kan geen vakjargon gebruiken.	Gebruikt enige variatie in de woordkeuze en kan vakjargon gebruiken, maar niet altijd op de juiste manier.	Gebruikt een rijke variatie aan woorden en kan vakjargon op een gepaste manier gebruiken.	Gebruikt een uitgebreide en gepaste woordenschat en kan op een creatieve manier vakjargon gebruiken.
Zinsbouw & samenhang	Kan geen complexe zinnen formuleren en gebruikt veel korte en simpele zinnen, waardoor de tekst onsamenhangend is.	Kan enige complexe zinnen formuleren, maar maakt nog wel enkele fouten waardoor de tekst soms onsamenhangend is.	Formuleert complexe zinnen op een heldere en samenhangende manier, waardoor de tekst goed te volgen is.	Formuleert complexe en goed opgebouwde zinnen op een heldere en overtuigende manier, waardoor de tekst uitstekend te volgen is.
Structuur & opbouw	Heeft moeite met het structureren van de tekst en kan geen duidelijke inleiding, middenstuk en conclusie schrijven.	Kan enige structuur aanbrengen in de tekst, maar deze kan nog verbeterd worden.	Brengt een duidelijke structuur aan in de tekst met een heldere inleiding, middenstuk en conclusie.	Brengt een uitstekende structuur aan in de tekst met een overtuigende inleiding, middenstuk en conclusie die naadloos op elkaar aansluiten.
Inhoud & argumentatie	De tekst heeft weinig tot geen diepgang en sluit niet aan bij de opdracht.	De tekst heeft enige diepgang en sluit gedeeltelijk aan bij de opdracht.	De tekst heeft voldoende diepgang en sluit goed aan bij de opdracht.	De tekst heeft diepgaande inhoud en sluit uitstekend aan bij de opdracht, waarbij argumenten goed onderbouwd zijn en tegenargumenten

3. Mindmaps

Laat je leerlingen een [mindmap](#) of woordenwolk maken wanneer een bepaald begrip of thema centraal staat. Wat komt er bij de leerlingen of studenten op? Wanneer zij klaar zijn met hun opdracht kunnen zij ChatGPT vragen om een aantal relevante woorden op te [schrijven rondom dit thema](#). Vervolgens kunnen zij dan hun mindmap of woordenwolk aanscherpen met de woorden van ChatGPT.

Prompt: 'Kun je 10 relevante onderwerpen opnoemen rondom de kapitaalmarkt?'

4. Expertgroepen (Jigsaw)

Verdeel een aantal onderwerpen aan je leerlingen of studenten. Er wordt eerst [individueel nagedacht](#) over het onderwerp. Hierbij laat je de helft gebruik maken van ChatGPT. De andere helft moet de stof via bijvoorbeeld de methode eigen maken. Uiteindelijk diepen zij dit uit in hun expertgroepje, dus met de leerlingen of studenten die hetzelfde onderwerp hebben. Tijdens de uitwisseling in het expertgroepje krijg je dus de helft van de leerlingen of studenten die gebruik mochten maken van ChatGPT en de andere helft die dit niet mocht doen.

Hierbij zullen er interessante discussies worden gevoerd en de studenten of leerlingen mogen vervolgens externe bronnen gebruiken om hun argumenten te bevestigen of te ontkrachten. Tot slot worden de groepen samengevoegd en wordt alles gedeeld.

5. Een krachtig verhaal

[Actieve werkvormen](#) zijn een ontzettend krachtige methode en leren doe je vooral door actief aan de slag te gaan, maar er wordt daarbij regelmatig ook voorbij gegaan aan één van de mooiste én krachtigste manieren van leren: het luisteren naar [een goed verhaal](#).

[Semantische herinneringen](#) kunnen los van de situatie of gebeurtenis worden opgeroepen, maar niet meteen: in de eerste instantie zijn ze er juist aan verbonden. Het episodische geheugen (bijvoorbeeld een bijzondere les of [goed verhaal](#)) ondersteunt in de eerste instantie het semantische geheugen. Door in de lessen een verhalende structuur te gebruiken, maak je als docent gebruik van de aanvankelijke verbinding tussen het episodische en semantische geheugen. Daniel Willingham (2004) stelt dat verhalen een voorkeurspositie innemen in ons geheugen. Hij stelt dat een les makkelijker te begrijpen en onthouden is, als je deze als docent dusdanig structureert dat belangrijke verhalende elementen er in terugkomen.

Je kunt je leerlingen of studenten een stuk tekst laten kopiëren uit de methode of vanuit hun aantekeningen. Vervolgens kun je ChatGPT vragen hier een passend verhaal bij te verzinnen. Door dit verhaal te lezen verwerken zij de nieuwe opgedane kennis op een andere manier. Dit is tevens geschikt voor [herhalingen](#), waardoor de stof beter beklijft.

Prompt: 'Kun je een feitelijk verhaal verzinnen rondom fotosynthese geschreven in de stijl van J.R. Tolkien?'

The screenshot shows a chat interface with a dark background. At the top, a user prompt is displayed in a red box: "Kun je een feitelijk verhaal verzinnen rondom fotosynthese geschreven in de stijl van J.R. Tolkien?". Below this, the AI response is shown in a green box, starting with the OpenAI logo. The response is a story about the elves of Middle-earth and their struggle with the decay of trees. The text is white and spans several paragraphs. On the right side of the AI response, there are three small icons: a copy icon, a thumbs-up icon, and a speech bubble icon.

L Kun je een feitelijk verhaal verzinnen rondom fotosynthese geschreven in de stijl van J.R. Tolkien?

In de dagen van oude, toen het land van Midden-Aarde nog jong was, heerste er een donkere tijd van verwoesting en verval. De bomen van het bos waren verzwakt en hun bladeren waren zwart geworden van ellende. De elfen van het bos, die eeuwenlang in harmonie met de natuur hadden geleefd, waren verdrietig en wanhopig. Ze wisten niet hoe ze hun geliefde bomen weer tot leven konden wekken.

Op een dag, terwijl de elfen diep in meditatie verzonken waren, verscheen er een wezen uit het niets voor hen. Het was een boomgeest, een oude wijze diep geworteld in de aarde. "Luister naar mij, beste elfen," zei de boomgeest. "Ik zal jullie leren over de oude kracht van fotosynthese, een magisch proces dat de zon gebruikt om de bomen te voeden en hen te laten groeien."

De elfen luisterden aandachtig naar de woorden van de boomgeest en begonnen zijn wijsheid toe te passen. Ze bouwden tuinen rond hun bomen, zodat ze konden profiteren van de zonnestrallen die door de bladeren drongen. Ze kweekten mos en andere planten om de grond te verrijken en de bomen te voorzien van voedingsstoffen. En langzaam maar zeker begonnen de bomen te herstellen.

De zon was de sleutel tot het succes van de elfen. Het was de bron van energie die de fotosynthese in beweging zette en de bomen in staat stelde om te groeien. En zo kwam er een tijd van overvloed en vrede in het land van Midden-Aarde, waar de bomen weer groen waren en de lucht weer schoon. En de elfen wisten dat ze voor altijd dankbaar zouden zijn voor de oude kracht van fotosynthese, die hen had geleerd om te werken met de natuurlijke wereld en haar te eren en te respecteren.

6. Focus op het proces

ChatGPT is een geweldige virtuele assistent. Je kunt jouw leerlingen of studenten bijvoorbeeld een boek laten schrijven. Om ChatGPT hierbij in te zetten moeten zij kritisch nadenken [over het proces](#) wat een schrijver moet doorlopen. Er zal bijvoorbeeld eerst een goed onderwerp gekozen moeten worden. Vervolgens kun je nadenken over een titel. Gevolgd door een inhoudsopgave en een eerste opzet. Dit kun je allemaal verwezenlijken in ChatGPT. Op deze wijze leiden zij het proces en wordt de uitvoering uitbesteed.

Vervolgens kunnen zij met hun klasgenoten het resultaat vergelijken en proberen te achterhalen

waarom het één beter is gelukt dan het ander. Hier kun je natuurlijk ter ondersteuning enige vragen aanreiken. De feedback zal hierbij voornamelijk gericht zijn op de strategie.

Kortom

ChatGPT is here to stay. Het kan best beangstigend zijn voor docenten dat er nu zo'n systeem beschikbaar is voor onze leerlingen en studenten. Echter is het systeem er en kunnen we ons beter aanpassen en uitzoeken hoe we deze tool waardevol in kunnen zetten. Oftewel: het biedt ook enorm veel nieuwe kansen en mogelijkheden, waarvan we op dit moment nog maar een klein beetje van weten en begrijpen.

Je kunt ChatGPT op onwijs veel manieren inzetten en bovenstaand zijn alleen wat ideeën geïllustreerd ter inspiratie. Voel je vrij deze te versterken en wij zijn ontzettend benieuwd hoe jullie deze nieuwe tool zullen inzetten!